Ympäristöverotuksen uudistaminen

Valtiovarainvaliokunnan verojaoston kuuleminen 19.3.2026

Antti Ronkainen, oikeudenmukaisen siirtymän asiantuntija, Kalevi Sorsa -säätiö

Kalevi Sorsa Foundation

Lähtökohtia

- Suomi ei saavuta nykyisellään kansallisia ja kansainvälisiä ilmasto- ja ympäristötavoitteita ilman merkittäviä lisäpanostuksia
- Koska energiasektori & liikenne (75 % kokonaispäästöistä) lausuntopyynnön ulkopuolella, keskitymme 1) kestävän maa- ja metsätalouden, 2) kulutuksen & kiertotalouden sekä 3) fossiilitonta liiketoimintaa edistäviin verouudistuksiin (vaikutus jopa yli +0,5 mrd.€ vuositasolla)
- Ympäristöverotuksen tarkoitus edistää ilmasto- ja ympäristötavoitteita vaikuttamalla kuluttamiseen ja tuotantoon
- Ympäristöverotuksen tarkoituksena ei niinkään julkisen talouden tasapainottaminen, mutta lyhyellä voi lisätä verotuloja

Verouudistukset

1. Metsätalouden ja maankäytön verouudistukset
   - Kiinteistöverotus ympäristölle haitallisen maankäytön mukaan (esimerkiksi luonnonsuojelulla on jo nyt verovapaus)

2. Kuluttamisen ja kiertotalouden verouudistukset
   - Kulutusverotuksen uudistaminen päästöperustaiseksi valmisteverolla (päästökaupan ja liikenteen verotuksen tavoin)

3. Fossiilitonta liiketoimintaa edistävät verouudistukset
   - Puhtaiden investointien verohyvitys (tiukemmat ehdot, maksu heti & mahdollinen takaisinperintä)

Finanssipolitiikan ohjauksen uudistus

- Suomen talouspoliittisessa ohjauksessa Suomen ilmasto- ja ympäristötavoitteet toistaiseksi alisteisia lyhyen tähtäimen julkisen talouden tasapainolle
- Ympäristövaikutukset huomioita vero- ja muun finanssipolitiikan vaikutusarvioinnissa
    - Suomen kansallisten ja kansainvälisten ilmasto- ja ympäristövelvoitteiden sisällyttäminen osaksi finanssipolitiikan ohjausta (semester, riihet & rahoitusasematavoitteet)
    - Vahvempi ympäristöosaamisen sisällyttäminen talouspolitiikan valmisteluun esimerkiksi parlamentaarisen työryhmän, valtiovarainministeriön & Talouspolitiikan arviointineuvoston toiminnassa